

Ημερίδα

«Θαυμαστός καινούργιος κόσμος»
Τεχνολογία – Δημοκρατία

Τρίτη 31 Μαρτίου 2026 | 18:30

Χώρος εκδηλώσεων:

αίθουσα «Γιάννης Μαρίνος»
του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής,
στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

ελεύθερη είσοδος

Διοικητικό Συμβούλιο:

Κατιάννα Μίχα	Πρόεδρος
Θανάσης Χατζόπουλος	Αντιπρόεδρος
Χρυσάνθη Μωραϊτη-Καρτάλη	Διευθύνουσα Σύμβουλος
Ελισάβετ Κοτζιά	
Νίκη Μαρωνίτη	
Μαρίζα Ντεκάστρο	
Τάσος Σακελλαρόπουλος	
Λίζυ Τσιριμώκου	
Μαρία Χριστίνα Χατζηγιάννου	

Πληροφορίες/Γραμματεία:

Σχολή Μωραϊτη	Ουρανία Καϊάφα
Αλ. Παπαναστασίου & Αγ. Δημητρίου	espoudon@moraitis.edu.gr
154 52 Ψυχικό	okaiafa@moraitis.edu.gr
210 679 5000	210 363 9979

*Το πρόγραμμα καθώς και πληροφορίες για την Εταιρεία Σπουδών
υπάρχουν στην ιστοσελίδα της Σχολής Μωραϊτη:
www.moraitis.edu.gr*

Τρίτη 31 Μαρτίου 2026, ώρα 18:30

Πρόεδρος: Ελισάβετ Κοτζιά

Γεράσιμος Μοσχονάς | Η δημοκρατική υποχώρηση πριν την δημοκρατική υποχώρηση. Μια μακράς διάρκειας κρίση αντιπροσωπείας στην Ευρώπη

Περίληψη: Η εισήγηση, με εστίαση στις χώρες της Ε.Ε., θα δώσει έμφαση σε τρία «προϋπάρχοντα» δημοκρατικά ελλείμματα που είχαν αλλάξει τα χαρακτηριστικά της δημοκρατικής σκακιέρας πριν από τη μεγάλη άνοδο της ριζοσπαστικής δεξιάς και πριν οι νέες μορφές κοινωνικής δικτύωσης τροποποιήσουν σημαντικά το πλαίσιο της δημόσιας επικοινωνίας. Η δυναμική της παγκοσμιοποίησης, αυτή της ευρωπαϊκής ενοποίησης και μια τρίτη, και παλαιότερη, αυτή του κοινωνικού και πολιτισμικού εκσυγχρονισμού των ευρωπαϊκών κοινωνιών μετασχημάτισαν το «παλαιό» δημοκρατικό μοντέλο του εθνικού κράτους. Η ριζική απορρύθμιση της αντιπροσωπευτικής αλυσίδας, με επίκεντρο την εξασθένηση των παραδοσιακών κομμάτων και τη μείωση της κυβερνητικής αποτελεσματικότητας, δημιούργησε μια μακράς διάρκειας κρίση της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Θα αναλυθούν οι συγκεκριμένοι μηχανισμοί της απορρύθμισης αλλά και η συναρπαστική ικανότητα προσαρμογής της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

Γιάννης Δρόσος | Η σκοτεινή γοητεία της αναδίπλωσης από τον νομικό κανόνα

Περίληψη: Η ισχύς του (συνταγματικού κυρίως) κανόνα ως πεδίου και μεθόδου για τη συμβίωσή μας μέσα στο κράτος μας και με τα άλλα κράτη απομειώνεται ραγδαία. Αυτό γίνεται είτε ωμά, με όρους βίαιης επιβολής, είτε ύπουλα, ως δήθεν «ερμηνεία» κανόνων, από τους οποίους όμως αφαιρείται το ουσιαστικό, προστατευτικό της ελευθερίας και της ασφάλειάς μας περιεχόμενό τους. Η τάση αυτή ασκεί σκοτεινή γοητεία όχι μόνο σε ωμούς αυθέντες, αλλά και σε (εξίσου επικίνδυνους) ιδιοτελείς ή αφελείς.

διάλειμμα

Στέφανος Γκρίτζαλης | Quo Vadis σύγχρονη τεχνολογική κοινωνία;

Περίληψη: Στις φιλελεύθερες κοινωνίες καταγράφονται αδιέξοδα στην πολιτική ταυτοτήτων για ζητήματα ηθικής, στερεοτύπων, προκαταλήψεων, μεροληψίας και διακρίσεων για το φύλο, τη θρησκεία, την εθνοτική καταγωγή, την κοινωνική τάξη. Στοχεύοντας στην «ευημερία για όλες και όλους (prosperity for all)» απαιτείται να διασφαλιστεί ότι στα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης τα προβλήματα αυτά θα αντιμετωπίζονται θετικά, προς όφελος των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών.

Λίλιαν Μήτρου | Τεχνητή νοημοσύνη, «δημόσια σφαίρα», δημοκρατία και η –επείγουσα– συζήτηση για τον ψηφιακό συνταγματισμό

Περίληψη: Η σχέση τεχνολογίας και δημοκρατίας χαρακτηρίζεται από την αλληλεπίδραση και τη συνεξέλιξη, όχι πάντα και απαραίτητα συμμετρική και θετική. Το ψηφιακό οικοσύστημα, που συναποτελείται από ιστότοπους, πλατφόρμες και ψηφιακά κοινωνικά δίκτυα, συγκροτεί μια νέα «δημόσια σφαίρα». Η τεχνητή νοημοσύνη μεταλλάσσει και μάλιστα ραγδαία τη δημόσια και ιδιωτική ζωή, σε όλες τις πτυχές και εκφάνσεις της. Η χρήση τεχνητής νοημοσύνης εγείρει επείγοντα ερωτήματα σχετικά με την ισορροπία δυνάμεων μεταξύ ανθρώπων και μηχανών αλλά και μεταξύ αυτών που παράγουν τεχνολογία και ελέγχουν την επικοινωνία και τις πληροφοριακές ροές και των «χρηστών». Ένα βασικό ζήτημα είναι πώς η τεχνητή νοημοσύνη επηρεάζει την άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων και τις βασικές δημοκρατικές αρχές, συμπεριλαμβανομένης της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η τεχνητή νοημοσύνη δεν πρέπει να νοείται αποκλειστικά ως τεχνολογική καινοτομία, ένας terminus technicus, αλλά πρέπει να προσεγγίζεται ως ένα καθολικής έκτασης φαινόμενο που επανακαθορίζει τη δημόσια σφαίρα, καθώς έχει εκτεταμένες και μη ευχερώς προδιαγνώσιμες τεχνολογικές, οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και πολιτιστικές επιπτώσεις.

Παναγής Παναγιωτόπουλος | Η καταστροφική διαλεκτική. Ψηφιακή θαλπωρή, ατομικιστική απόλαυση και κοινωνική απογοή- τευση

Περίληψη: Δομικό στοιχείο των νεωτερικών κοινωνιών είναι μια ιδιότυπη διαλεκτική ένταση ανάμεσα σε προσδοκία και ματαίωση. Η δημοκρατία ειδικότερα είναι πάντοτε μια σειρά συμβάσεων και συναισθημάτων που καλλιεργούν τις κοινωνικές προσδοκίες, χωρίς να μπορούν να ανταποκριθούν πλήρως σε αυτές. Ο καπιταλισμός της πλατφόρμας και η ψηφιοποίηση της καθημερινής εμπειρίας συναντώνται όμως πλέον με την οικονομική πραγματικότητα και τα όριά της, με την οδύνη των πολέμων και με την ευθραυστότητα του κοινωνικού δεσμού. Αυτή η βίαιη συνάντηση δημιουργεί ψυχικές αγωνίες, πολιτικές κρίσεις και κινδύνους για την ίδια τη δημοκρατική συνθήκη.

συζήτηση

Η εκδήλωση υποστηρίζεται από το Bodossaki Lectures on Demand-BLOD, την ηλεκτρονική βιβλιοθήκη διαλέξεων (blod.gr) του Ιδρύματος Μποδοσάκη.

Σύντομα βιογραφικά ομιλητών

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΚΡΙΤΖΑΛΗΣ Καθηγητής ασφάλειας πληροφοριακών & επικοινωνιακών συστημάτων στο Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιώς, διευθυντής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δίκαιο και Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών», μέλος της Ανεξάρτητης Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών και μέλος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Διετέλεσε πρύτανης στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (2014-2018) και ειδικός γραμματέας στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (2009-2012). Σύμφωνα με την κατάταξη του Stanford University (2024), περιλαμβάνεται στο 2% των κορυφαίων επιστημόνων σε όλο τον κόσμο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΡΟΣΟΣ Ομότιμος καθηγητής του συνταγματικού δικαίου της Νομικής Σχολής Αθηνών. Με σπουδές και ειδίκευση στο δημόσιο και στο ευρωπαϊκό ενωσιακό δίκαιο (μεταπτυχιακές σπουδές στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο των Βρυξελλών, διδάκτωρ της Νομικής Σχολής Θεσσαλονίκης, Visiting Scholar στο Harvard, Visiting Fellow στο Cambridge), δίδαξε ή ανέπτυξε τα αντικείμενα αυτά κυρίως στη Νομική Σχολή Αθηνών και σε άλλα ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια και είναι συγγραφέας πολλών βιβλίων και άρθρων στα αντικείμενα αυτά.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1954. Από το 1987 συνεργάζεται με την εφημερίδα *Η Καθημερινή* ως κριτικός βιβλίου. Το 2006 εξέδωσε τη μελέτη *Ιδέες και αισθητική. Μεσοπολεμικοί και μεταπολεμικοί πεζογράφοι 1930-1974* και το 2020 τη γραμματολογική-κριτική μελέτη *Ελληνική πεζογραφία 1974-2010. Το μέτρο και τα σταθμά* (εκδόσεις Πόλις).

ΛΙΛΙΑΝ ΜΗΤΡΟΥ Σπούδασε νομικά στη Νομική Σχολή Αθηνών και εκπόνησε τη διδακτορική διατριβή της στο Πανεπιστήμιο της Φρανκφούρτης. Είναι καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων) και επισκέπτρια καθηγήτρια στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Πανεπιστήμιο Πειραιά. Είναι πρόεδρος του Ινστιτούτου Δικαίου της Ιδιωτικότητας, Προστασίας Δεδομένων και Τεχνολογίας (IPL - European Public Law Organization) και διευθύντρια σύνταξης του περιοδικού «Δίκαιο Τεχνολογίας και Επικοινωνίας». Διετέλεσε σύμβουλος του Έλληνα πρωθυπουργού καθηγητή Κ. Σημίτη (1996-2004), μέλος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

και του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ). Υπήρξε και είναι μέλος ή/και πρόεδρος πολλών νομοπαρασκευαστικών επιτροπών στους τομείς της ιδιωτικότητας και της προστασίας δεδομένων, του δικαίου των επικοινωνιών, της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ψηφιακής διακυβέρνησης, της τεχνητής νοημοσύνης κ.ά. Η επαγγελματική της εμπειρία περιλαμβάνει την άσκηση συμβουλευτικής δικηγορίας, ενώ η ερευνητική δραστηριότητά της περιλαμβάνει ερευνητικά έργα ιδιωτικών και δημόσιων φορέων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Έχει δημοσιεύσει βιβλία, κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους, και πολυάριθμα άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων (στα αγγλικά, γερμανικά και ελληνικά), με έμφαση στην ιδιωτικότητα, το δίκαιο προστασίας δεδομένων, την ασφάλεια και τα νομικά και ηθικά ζητήματα της τεχνητής νοημοσύνης.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΟΣΧΟΝΑΣ Διδάκτορας (Doctorat d'Etat) του Πανεπιστημίου Paris 2, καθηγητής συγκριτικής πολιτικής ανάλυσης, μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Κέντρου Πολιτικών Ερευνών του Παντείου Πανεπιστημίου και ειδικός σύμβουλος (Senior Advisor) στο ΕΛΙΑΜΕΠ. Έχει διατελέσει επισκέπτης καθηγητής ή ερευνητής στα πανεπιστήμια Université Libre de Bruxelles (για πολλά εξάμηνα), Paris I Panthéon-Sorbonne, SciencesPo-Paris, Princeton University, Yale University, University of Leicester, Paris 8, Montpellier I και Paris 2. Επίσης, κατείχε την Έδρα Marcel Liebman (Ινστιτούτο Marcel Liebman, Faculty of Social and Political Sciences, ULB) το 2013 και το 1999. Δημοσιεύσεις: <https://www.researchgate.net/profile/Gerassimos-Moschonas>. Ερευνητικά ενδιαφέροντα: Ιστορία της ευρωπαϊκής Αριστεράς, σοσιαλδημοκρατικής και ριζοσπαστικής, Ευρωπαϊκή Ένωση (κυρίως υπό το πρίσμα των πολιτικών κομμάτων), ευρωκόμματα, οικονομικές κρίσεις και πολιτική αλλαγή, εκλογές, ελληνική πολιτική.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Αναπληρωτής καθηγητής κοινωνιολογίας στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του ΕΚΠΑ. Είναι επίσης διευθυντής του Τομέα Κοινωνικής Θεωρίας και Κοινωνιολογίας. Διευθύνει τη σειρά «Κοινωνικές Σπουδές» στις εκδόσεις Πατάκη. Μελετάει τη δημοκρατία, τον νεωτερικό κοινωνικό δεσμό και την ατομικιστική όψη της σύγχρονης εμπειρίας ως μείζονα κοινωνιολογικά αντικείμενα.

